

Programma Ontwikkelperspectief

Stand en vooruitblik 2021 – 2022

Inhoud

- Een nieuw verhaal...
- De randvoorwaardelijke opgaven
- Lijn 1: Economie
- Lijn 2: Beleven
- Lijn 3: Fijn leven
- Lijn 4: Ons landschap

**BELEEF
EN GENIET
TUSSEN WAD
EN STAD!**

Een nieuw verhaal...

Tot en met de Gouden eeuw

- Eén van de drukst bewoonde gebieden in Noordelijk Europa.
- Franeker kreeg de 2e universiteit van Nederland, het Bildt succesvol bedijkt.
- Leeuwarden de hoofdstad en Harlingen de havenstad van Fryslân.

1800 – 2000

- Oriëntatie van Amsterdam verschoof van de Zuiderzee naar de Noordzee.
- Landbouwcrisis na 1878 trof Noardwest-Fryslân veruit het hardst.
- Nergens was de emigratie zo groot als vanuit Noardwest Fryslân.

Wat bleef

- Bewaard gebleven steden en een goede infrastructuur.
- Hoogwaardige landbouw en de havenstad Harlingen.
- Een Waddenzee werelderfgoed en tevreden mensen.

Een nuchter verhaal
over een bijzondere
regio

Een nieuw verhaal...

Een nieuw verhaal is nodig.

Een nieuwe visie op hoe we met elkaar willen leven.

Een wenkend perspectief op hoe we ons verhouden tot het landschap, omgaan met crises en nieuwe kansen

Voor hen die nu én straks te gast zijn in dit mooie lân.

**We kunnen het ons
niet permitteren
pessimistisch te zijn**

Phillip Blom | historicus en publicist

A young girl with blonde hair, wearing a pink long-sleeved dress with white polka dots, pink leggings, and dark boots with a floral pattern, is standing in a field of tall grass and wildflowers. She is holding binoculars to her eyes and looking upwards. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the right side of the image, containing the title text. The bottom right corner features a decorative pattern of white circles of varying sizes.

Randvoorwaardelijke Opgaven

Samenwerking Rijk en Regio

- LNV: veel enthousiasme om door te gaan met de Regio Deals voor ruimtelijk- en sociaaleconomische versterking.
- Propositie voor samenwerking Noardwest Fryslân: in nije tiid.
- Deltaplan voor het Noorden.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag
De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2531 AA DEN HAAG

Datum 20 januari 2021
Betreft Een rijke oogst van 30 Regio Deals
Geachte Voorzitter,

Krachtige regio's dragen bij aan een veerkrachtige samenleving. Samen met partners uit de verschillende regio's pakt het kabinet de sociale, ecologische, en economische opgaven aan, die in die delen van ons land spelen. Inmiddels is een rijke oogst zichtbaar van 30 Regio Deals in landelijke en stedelijke gebieden over heel Nederland. De Regio Deals kennen een grote verscheidenheid in opgaven en aanpak, financiële en geografische omvang en betrokken partners. De projecten en activiteiten in deze Regio Deals dragen bij aan de brede welvaart en versterken de kwaliteit van leven, wonen en werken voor inwoners en ondernemers.

Het kabinet stelde aan het begin van deze kabinetsperiode voor deze aanpak een budget ter beschikking van € 950 miljoen: de Regio Envelop. In het Algemeen Overleg (AO) van 22 januari 2020 gaf ik aan uw Kamer nader te informeren over de voortgang van deze Regio Envelop. Ook geef ik in deze brief invulling aan de moties van Geurts en Schonis en Moorlag en Schonis, en de toezegging aan de Werving¹, middels een tussentijdse evaluatie van de systematiek van de aanmelding en selectie van de Regio Deals. Tevens ga ik in op de moties Geurts c.s. en Werving c.s.² Deze tweede voortgangsrapportage bied ik u aan mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Bij de uitvoering van de Regio Deals zijn verschillende vakdepartementen betrokken.

Ik licht in deze rapportage als eerste (I) de algemene voortgang van de Regio Deals toe, en beschrijf daarna (II) de (financiële) voortgang van de eerste, tweede en derde tranche. Vervolgens ga ik in op (III) leerervaringen van de aanpak via Regio Deals en geef ik (IV) een doorkijk naar de toekomst.

I. Voortgang Regio Deals

Wat gebeurt er als oplossingen lokaal worden bedacht? Als de landelijke overheid niet begint met oplossingen aandragen, maar met vragen stellen over hoe we kunnen helpen? Dat is het vertrekpunt geweest voor de uitvoering van de Regio

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk Gebied
Regio Hordvrouwe

Beslekkader
Beeldbureauweg 73
2584 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

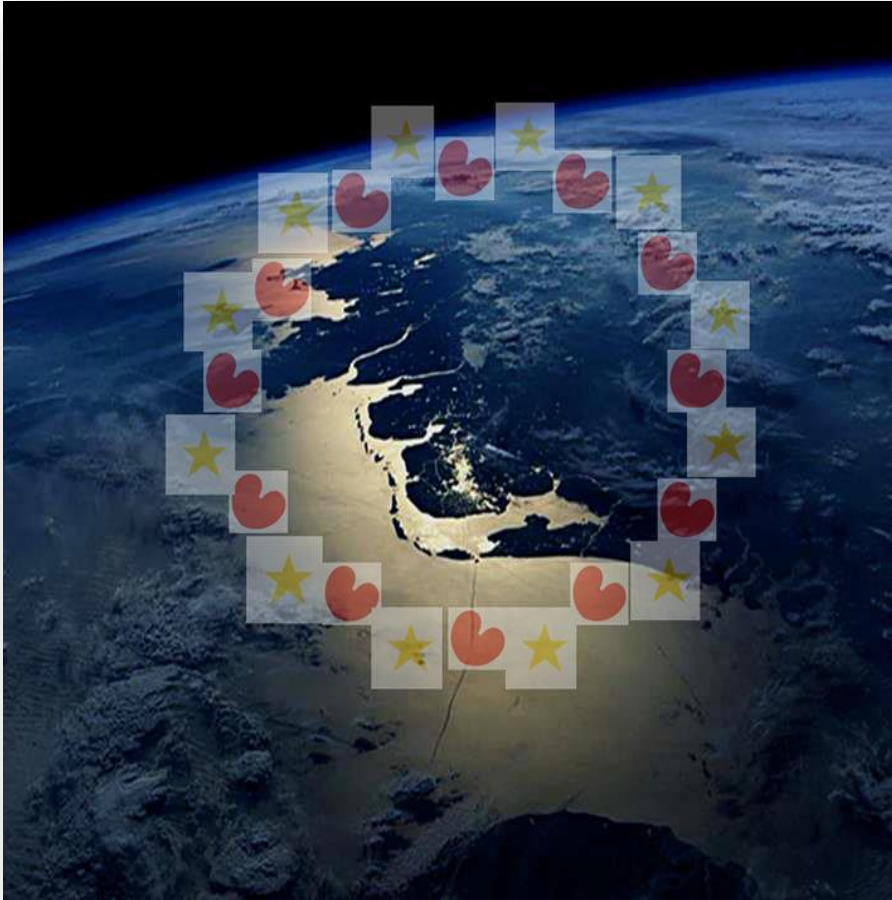
Overheidsidentificatie
9000000185627004000

T 070 579 8911 (algemeen)
F 070 578 6500 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ov

Ons kenmerk
OVNVLG-RP / 20206327

Bijlage(n)

1. Kart, geografische spreiding tranche Regio Deals
2. Voortgang eerste en tweede tranche Regio Deals
3. Financiële voortgang Regio Envelop
4. Tussentijdse evaluatie systematiek Regio Envelop
5. Regio Deal Lab Governance: Tussentijdse Leeraanpak
6. Onderzoek aanpak particuliere woningmarkt in krimpgebied

Samenwerking EU en Fryslân

De Friese Projectenmachine

- Meer en betere Friese projecten om Europese ambities waar te maken.
- Samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven, clusterorganisaties.
- Gaat om investeren in de brede welvaart.

Ontwikkelfonds (0,5 milj.)

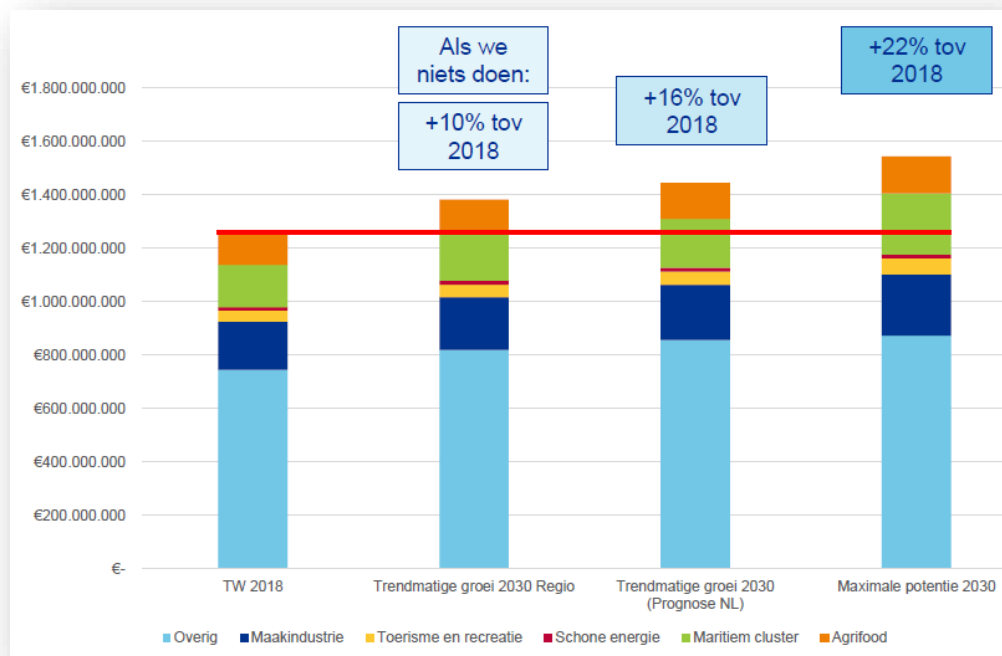
De verwachting:

- Bijdrage mogelijke nieuwe deals rijk.
- Bijdrage Europese samenwerkingsprojecten.
- Start uitactieprogramma economie.
- Bijdrage aanjagen agrarisch voering natuurbeheer in Waadhoeke.

A young girl with blonde hair, wearing a pink long-sleeved dress with white polka dots, pink leggings, and dark red boots, stands in a field of tall grass and wildflowers. She is holding binoculars to her eyes and looking upwards. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Ontwikkellijn 1 Economie'. The bottom right corner features a decorative pattern of white circles of varying sizes and the logo of Gemeente Waadhoeke.

Ontwikkellijn 1 Economie

Lijn Economie

Sector overig	Toegevoegde Waarde
Zakelijke dienstverlening	€ 175 mio (14%)
Zorg	€ 123 mio (10%)
Detailhandel	€ 121 mio (10%)
Onderwijs	€ 78 mio (6%)
Overheid	€ 74 mio (6%)
ICT	€ 20 mio (2%)
Financiële dienstverlening	€ 13 mio (1%)
Overig	€ 49 mio (4%)

Koersbepalende inspanningen:

• Actieprogramma Economie (gereed)

Programmalijn 1	Innovatie en Ondernemerschap
1a	Kennismakelaars
1b	Innovatietafels
2	Ondernemers mentorprogramma
3	Maritieme hub Harlingen
4	Agrifood hub Waadhoeke
Programmalijn 2	Onderwijs en Arbeidsmarkt
5	Leren en werken in je eigen regio
5b	Ervaren kracht
6a	Werkcarrousel
6b	Verbeterplan arbeidsmigranten
7	Academie van Franeker
Programmalijn 3	Versterken woon-vestigingsklimaat
8	Acquisitiestrategie en modernisering bedrijventerreinen
9	Regiomarketing en behoefteonderzoek
10	Klankbord woon- en vestigingsklimaat
Programmalijn 4	Slimmer Samenwerken
11	Governance

Lijn Economie

Uitvoerende inspanningen:

- **Uitvoeringsplan Economie (half 2021 gereed)**
 - Scope voor 2 jaar
 - Met welke businesscases maken we een begin?
 - Wat zijn de kosten voor deze start?
 - Hoe ziet de samenwerkingsstructuur er uit?
 - Hoe leggen we verbinding met Regio, Rijk en EU?

A young girl with blonde hair, wearing a pink long-sleeved dress with white polka dots, pink leggings, and dark red boots, stands in a field of tall grass and wildflowers. She is holding binoculars to her eyes and looking upwards. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Ontwikkellijn 2 Beleven'. The bottom right corner features a decorative pattern of white circles of varying sizes and the logo of Gemeente Waadhoeke.

Ontwikkellijn 2 Beleven

Lijn Beleven

Koersbepalende inspanningen:

- Nota Recreatie & Toerisme (gereed)
- Cultuurnota (gereed)

Lijn Beleven

Uitvoerende inspanningen:

- Cultuuruitvoeringsprogramma
- R&T uitvoeringsprogramma

Onderscheidend vanuit de Ontwikkelperspectief:

- Planetarium Wereld Erfgoed
- Op paad Lâns it Waad
- Academie van Franeker
- Sense of Place
- Cultuurcoaches
- Arcadia 2022 ->LF 2028

A young girl with blonde hair, wearing a pink long-sleeved dress with white polka dots, pink leggings, and dark boots with a floral pattern, stands in a field of tall grass and wildflowers. She is holding binoculars to her eyes and looking upwards. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the right side of the image, containing the text.

Ontwikkellijn 3 Fijn Leven

Lijn Fijn leven

Koersbepalende inspanningen:

- **Woonvisie (gereed)**
- **Maatwerkgesprekken (gereed)**
- **Voorzieningen (in voorbereiding)**
- **Aanpak verpaupering (in voorbereiding)**
- **Wonen en zorg (volgt)**

Lijn Fijn leven

Uitvoerende inspanningen:

- Inzet Dorpsontwikkelingsmaatschapij (DOM)
- Erfgoeddeals
- Lobby voor middelen transitie bestaande woningvoorraad
- Verkenning kansen Bloeizones Waadhoeke

A young girl with blonde hair, wearing a pink long-sleeved dress with white polka dots, pink leggings, and dark red boots, stands in a field of tall grass and wildflowers. She is holding binoculars to her eyes and looking upwards. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Ontwikkellijn 4 Landschap'. The bottom right corner features a decorative pattern of white circles of varying sizes.

Ontwikkellijn 4 Landschap

Lijn Landschap

Koersbepalende inspanningen:

- De landschapsbiografie (half 2021 gereed)
- Nota biodiversiteit (gereed)
- Bodemvisie (gereed)
- Omgevingsvisie (gestart)

Lijn Landschap

Uitvoerende inspanningen:

- Deelname Greidhoeke plus
- Verkennen agrosector
- Contacten LNV

Actuele vraagstukken:

- Verzilting
- Extreem nat en extreem droog
- Biodiversiteit
- Stikstof
- Kwaliteit landschap

Vragen?

Een nieuw perspectief...